

פרק ט"ו

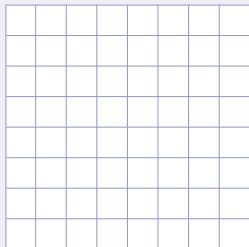
פרק זה לימד באופן בקיאותי. עבור מורים שיש באפשרות להרחיב, הבאו את ההרחבות הבאות:

יחידה 33 - נחלת יהודה (א'-ס'ג)

59 | ספר יהושע | פרק ט"ו

שאלת חשיבה: ירושלים לא נבשה ע"י יהושע אלא ורק לאחר מכן. ע"י דוד המלך. מה הלקח שאפשר ללמוד מכך שביימ יהושע עם שיראיל ואבשלום לבשוט את ירושלים?

6. צור חפירות של מקומות בשטח יהודה, עם המילים הבאות:
ירושלם, באר שבע, חברון, גבעה, אשתוול, כרמל, אכזיב

58 | ספר יהושע | פרק ט"ו | למד בקשרות

ספר יהושע		תיקונית הארץ		כbesch הארץ		ביבליה הארץ	
טוח מי יהושע	טוח יהושע	כברם	ניר הרים	כבלן	כבלן מטבחים	כבלן נחלים	כבלן נחלים
בצואת הארץ	בצואת הארץ	המכבה	המכבה	הכטף	הכטף	הכטף	הכטף
הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם
הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם	הנישע בכם

יחידה 33 - נחלת יהודה (א'-ס'ג)

- (פסקוק א') בני יהודה קיבלו נחלת רשותונים על פי
הילומן: "אל _____ דבר _____ נבנה".
- מה והבנוי כלמי שיכאה את קריית ספר?
- מה היה הקשר המשפחתי של עתניאל וליל?
- מה רצתה עcosa בתו של כלב, ואיך קיבלה זאת?
- (פסקוק ס'ג) מה קרה עם הבוסי יושבי ירושלים?

60 | ספר יהושע | פרק ט"ו

7. הקיפו בונפה של פקידים את שנות הגיקומות המופיעים בספקים
המתארים את נחלת יהודה.

הקדמה

בפרק י"ד למדנו על בקשת כלב לנחול את חברון השוכנת בנחלת שבט יהודה, لكن בפרק ט'ו מתארים לנו את אזור נחלת שבט יהודה.

נחלת זו מתפרסת על שטח נרחב הכלול בתוכו חמשה חבל הארץ: הנגב, השפלה, חוף הים, ההר והמדבר. החל מהערבה במערב וכלה בערים עזה ואשדוד במערב; ירושלים בצפון, ונهر השיחור בדרום. בפרק מופיעה רשיימה ארוכה של ערים בנחלת שבט יהודה.⁴¹

באמצע הפרק מתואר כיבוש חברון ע"י כלב בן פונה. מדוע ישנה תשומת לב מיוחדת לכיבוש העיר חברון ע"י כלב?

כלב אינו מסתפק בכיבוש העיר חברון אלא ממשיך לערים נוספות. מדוע כלב אינו עוזה זאת לבדוק? מיהו אותו אדם שמצטרף לכלב במשמעות הכבוש? ומה הוא זוכה?

עיסוק בתכנים המרכזים

1. מה אפשר ללמוד מעשיו של עתניאל בן קנז?

2. מדוע שבט יהודה לא הצליח לכבות את העיר ירושלים?

3. מה באה לבטא צנחת עכשה מעל החמור?

אפשרויות ללמידה ולדיון

המשך ישיר להתנגדותו העיקשת לדברי המרגלים בהוציאם דיבת הארץ, כלב נלחם בענקים היושבים בחברון.⁴² המרגלים הטילו מורתם על עם ישראל ואמרו: "וגם לידיו הענק ראיינו שם" (במדבר י"ג, כ"ח), ולכן איננו יכולים לנצח אותם במלחמה. בנגד מוחלט לדברי המרגלים, כלב אומר "כי יכול נוכל לה" (במדבר י"ג, ל'). אחרי ארבעים שנה כלב רוצה להוכיח שאכן אפשר להילחם בענקים ולנצח אותם.

כלב נותן לאנשים אחרים הזדמנות לכבות מקומות מסוימים בארץ. עתניאל בן קנז לוקח על עצמו אחריות לכבות את קריית ספר. כתגמול על משימה זו, זוכה עתניאל לשאת לאישה את עכשה, בתו של כלב.

קריית ספר נמצאת בנגב, שבו אין אפשרויות לעבד את האדמה ולהתפרנס מחקלאות. לשם כך עכשה מבקשת שדה - שטח שמננו תוכל להתפרנס באמצעות עבודות האדמה. יתכן שעתניאל בן קנז לא רצה לבקש מכלב נחלה טובה יותר, כיון שהוא הרגש חוסר נועימות לדאגה רק לעצמו. لكن עכשה, בתו של כלב,

⁴¹ שימוש לב שבפסוק לו"ז כתוב "ערים ארבע עשרה...", אולם כמספרים את שמות הערים עליה ישנן חמיש-עשרה ערים. לכראה 'שנה סתירה. אפשר ששתי הערים גדרה וגדורותם הן עיר אחת, אלא שיש שקראו לה גדרה ויש שקראו לה גדורותם.

⁴² בפרק י' מתואר שכלב כבש את חברון, מה שלכאורה מהוות סתירה, שהרי בפרק י"א כתוב שיוהושע הוא שכבש את חברון. יתכן שמדובר על שני איזורים בעיר - אחד מהם נכבש ע"י יהושע והשני - ע"י כלב. אפשרות אחרת: יהושע כבש אך לא באופן מלא, כגון שהשליטה לא הייתה מלאה, עד שבא כלב וכבש ושלט באופן מוחלט.

הייתה צריכה לבקש זאת.⁴³ נוסף לשדה היא מבקשת גם מעינות גלויים ונסתרים שבהם היא תוכל להשיקות את השדה.

הפרק מסתois בחוסר היכולת לכובש את ירושלים. כמובן, העובדה שיהושע לא כבש את היבוסי אינה מקרה, אלא הדבר מכוכן מן השמים. נראה שכששבט אחד מנסה לכובש את המקום המרכזי של ארץ ישראל, הדבר לא יצליח. רק כעבור כמה מאות שנים, דוד המלך שימלוך על כל ישראל, הוא זה שיציליח לכובש את ירושלים, כיון שגם עם ישראל מאוחד תחת הנהגה אחת ולא תחת הנהגה שבטיית.⁴⁴

המסרים העולים מן היחידה

התנדבות: עתניאל בן קנז מתנדב למשימה מסוימת, מכיוון שהוא מכיר בחשיבותה ומעיריך אותה.

הצעות להמחשה ולהרחבה

1. **שאלת הפנמה:** יעקב היה ילד משבט יהודה. סוף-סוף הגיעו להם היכן מקום מגוריهم. יעקב מגיע לעיר החדש שבה הוא עומד לגור. נסו לתאר את המקום החדש שאליו מגיע יעקב.
2. לאורך הפרק ורשומים שמות של מקומות רבים שהتلמידים מכירים. רשמו אותם על הלוח.

43 הצניחה מעלה החמור מבטאת את יראת הקבוד שעכssa רוחשת לאביה.

44 שמואל ב', ה', ד'-ג'.